

ชื่อวิทยานิพนธ์

ผลของการฝึกการผ่อนคลายต่อการลดความวิตกกังวลและความซึมเศร้า
ในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษา

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์

นางสาวนงลักษณ์ จุฑา Jin Daibet

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
.....
(รองศาสตราจารย์สุจิตรา ลิ่มอำนวยลาภ)

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ปัญญากรณ์ ชุตั้งกร)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกการผ่อนคลายต่อการลดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษาโดยการใช้กรอบแนวความคิดตามทฤษฎีการปรับตัวของรอยและโนทัศน์การผ่อนคลายของมนุษย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่รับการรักษา ณ แผนก tumor clinic โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 40 ราย ช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนเมษายน 2539 โดยเลือกตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มโดยการจับสลาก คือกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการฝึกผ่อนคลาย กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกการผ่อนคลาย

การฝึกการผ่อนคลาย ใช้วิธีการฝึกแบบ Benson's Respiratory One Method กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกโดยผู้วิจัยวันละ 1 ครั้ง ฝึกติดต่อกัน 3 วัน และฝึกต่ออีก 21 วัน วันละ 1 ครั้ง โดยผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ฝึกให้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวัดความวิตกกังวลและแบบวัดความซึมเศร้าของชุด ปروفวัสดุอุณหภูมิปลายนิ้วชื่อ Calibrated mercury bulb finger thermisters เครื่องมือวัดความดันโลหิตใช้เครื่อง Baumanometer ชนิด Stand By Model

การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เก็บรวบรวม 2 ครั้ง ครั้งแรกเก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าก่อนการทดลองคือวันแรกของการรับรังสีรักษาโดยเก็บในช่วงก่อนรับรังสีรักษา และครั้งที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าในวันสุดท้ายของการรับรังสีรักษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติการทดสอบที (t-test) แบบ 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกันระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกการผ่อนคลายมีคะแนนความวิตกกังวลน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการการฝึกการผ่อนคลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกการผ่อนคลายมีคะแนนความซึมเศร้าน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกการผ่อนคลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยหลังสิ้นสุดการทดลองพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้รับการฝึกการผ่อนคลาย รับรู้ถึงความรู้สึกสบายภายหลังการฝึก และรู้สึกว่าเป็นวิธีที่ง่ายสะดวกและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำวิธีการฝึกการผ่อนคลายไปใช้กับผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกที่ได้รับรังสีรักษาต่อไป